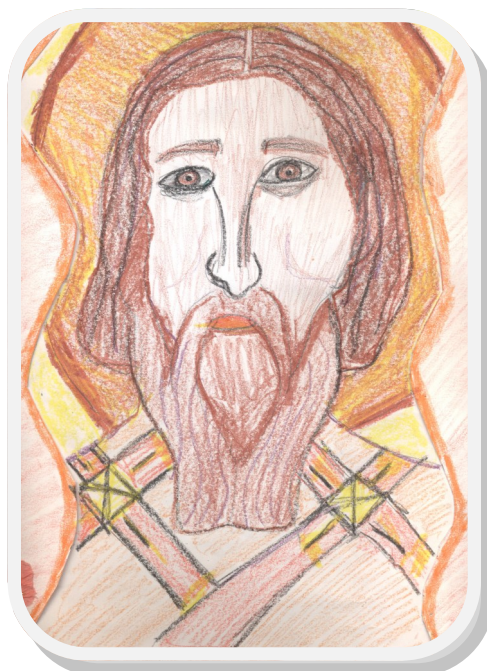

Новинарска редакција:
БОЈАНА БОЈАНИЋ,
СЛАЂА ПОПАДИЋ,
МИЛИЈАНА
МИЋУНОВИЋ, АЊА
КОВАЧЕВИЋ И НЕВЕНА
АРСИЋ И УЧИТЕЉИЦЕ
АЛЕНКА ОРЕШЧАНИН И
СЛАЂАНА ПУТИЋ

Химна светом Сави

Ускликнимо с љубављу
Светитељу Сави
Српске цркве и школе
Светитељској глави
Тамо венци, тамо слава
Где наш српски пастир Сава

Појте му Срби,
Песму и утројте.

С неба шаље благослов
Свети отац Сава
Са свих страна сви Срби
С мора и Дунава
К небу главу подигните
тамо Саву угледајте
Саву српску славу,
Пред престолом Творца!

Пет векова Србин је
у ропству чамио
Светитеља Саве име је славио
Свети Сава Србе воли
и за њих се Богу моли

Појте му Срби,
Песму и утројте.

Да се српска сва срца
С тобом уједине.
Сунце мира, љубави
да нам свима сине

Да живимо сви у слози
Свети Саво ти помози

Почуј глас свог рода
Српскога народа.

ВАЖНО: СВЕ АКТИВНОСТИ НАШЕ ШКОЛЕ МОЖЕТЕ ПОГЛЕДАТИ НА ЗВАНИЧНОМ САЈТУ

www.osmarijatrandafiledu.rs

Будамарици

27. јанура сваке године наша
школа Школску славу Светог
Саву обележи пригодном
свечаношћу за све ученике,
родитеље и раднике школе..

БИЛТЕН

ОШ "МАРИЈА ТРАНДАФИЛ"
ВЕТЕРНИК
ПАУНОВА 14

БРОЈ 4
јануар 2012.

ОШ "Марија Трандафил" Ветерник

У фебруару 2011. године, школа је конкурисала у
ДИЛС пројекту.

Овим путем се захваљујемо на добијеним
средствима.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
И НАУКЕ

ПРОЈЕКАТ
ПРУЖАЊЕ
УНАПРЕЂЕНИХ УСЛУГА
НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Садржај:

Фотографије ученика	2и11
Протокол о заштити деце од насиља	3и4
Кутак психолога	5
О Светом Сави	6и7
Тим за борбу против насиља	8
Радови ученика	9
Фото секција	10

Савин дан 2012.

СВЕТОСАВСКО
ДЕТЕ—
МИЛАНА
ПЛАВШИЋ

Ученици првог разреда

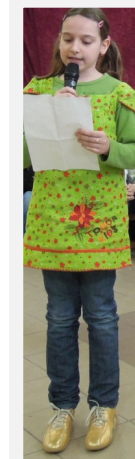
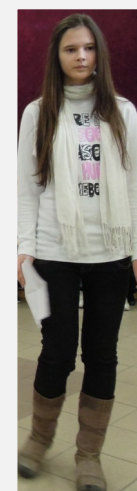
Ученици другог разреда

Ученици трећег разреда

Ученици четвртог разреда
Ученици виших разреда

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ НАШИХ УЧЕНИКА

ФОТО СЕКЦИЈА

Конкурисањем код ДИЛС-а, и добијањем средстава за рад, кроз пројекат „НАША СРЦА КУЦАЈУ У ИСТОМ РИТМУ“ почела је са радом и Фото секција. Организована је као слободна активност, а њени чланови су ученици од 1.-8.разреда. У рад секције укључени су и ученици из осетљивих група.

План рада фото-секције

Планом Фото-секције предвиђено је да ученици стекну основна знања из фотографије

- упознају опрему и науче руковати са њом
- упознају фото материјал и користе га у свом раду
- науче руковати фото апаратом
- снимају и праве филмове у Windows Movie Maker
- воју креативност развијају и изражавају у изрази фотограма и фото-монтажа, ППТ презентација

Предвиђено је да секција снима и слика школске приредбе, школске сусрете, радионице, рад других секција, сусрете са књижевницима, забаве, екскурзије, итд.

Панони ће бити изложени у холу школе. Сваки месец ће се постављати нова изложба.

Фотографије које ће снимити чланови Фото секције налазиће се у Школском билтену, сајту школе,

У раду секције учествују: Слађа Попадић, Бојана Бојанић, Милана Тегелтија, Анђела Плавшић, Дивна Николић, Болић Александра, Жељана Тодоровић, Милијана Мићуновић, Тамара Ерор, Наташа Јанковић, Никола Павловић, Реља Голе,

ДИЛС-овим пројектом набављен је квалитетан фотоапарат и камера, купљени панони за изложбе најуспешнијих фотографија, рамови за фотографије и обезбеђена израда 100 најлепших фотографија. Чланови фото секције имају обезбеђену просторију опремљену серверски повезаним рачунарима на којима обрађују своје фотографије и филмове. За рад им је омогућен и ласерски штампач у боји.

ИЗЛОЖБЕ

Пројектом и средствима ДИЛС-а предвиђено је да до марта месеца у школи приредимо три изложбе најуспешнијих фотографија полазника фото-секције. Прва изложба одржана је 27.10.2011. у 17 часова.

Друга изложба одржана је 27.01.2012. у 17 часова.

Трећа изложба биће одржана у 19.03. са почетком у 11 часова.

СЕКЦИЈА РАДИ СВАКОГ УТОРКА ОД 12:30 ДО 15:00

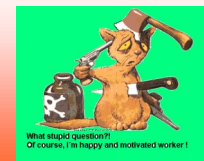
ПОСЕБНИ ПРОТОКОЛ ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА У ОШ "МАРИЈА ТРАНДАФИЛ"-ВЕТЕРНИК

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА

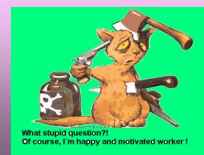
1. НАСИЉЕ
2. ЗЛОСТАВЉАЊЕ
3. ЗАНЕМАРИВАЊЕ

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика.

Занемаривање- нечињење поступака који су важни за развој детета, необезбеђивање услова потребних за развој, непраћење развоја и напредовање детета (недолажење у школу на родитељске састанке)

СВАКА ОСОБА КОЈА ИМА
САЗНАЊЕ О НАСИЉУ,
ЗЛОСТАВЉАЊУ И
ЗАНЕМАРИВАЊУ ЈЕ ОБАВЕЗНА
ДА РЕАГУЈЕ

На основу Посебног протокола, у складу са специфичностима рада, установа је у обавези да у Годишњем програму рада дефинише Програм заштите деце/ученика од насиља и да формира Тим за заштиту деце/ученика од насиља.

Општи циљ Посебног протокола

унапређивање квалитета живота деце/ученика применом:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад деце/ученика;
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама.

Злоупотреба- поступци којима се деца, ученици стављају у немоћан, неравноправан и зависан положај у односу на неког појединца, групу или установу.

ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

Запослени у установи (васпитач, разредни старешина, стручна служба, директор) у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља.

Тим за заштиту прикупља документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање. Примери начина евидентирања наћи ће се у приручнику за примену Посебног протокола. Документација треба да се чува на сигурном месту

ОБЛИЦИ НАСИЉА

Физичко насиље – ударање, шутирање, гурање, гребане, шамарање, чупање, давлeње, бацање, гађање, напад оружјем, тровање, паљење, посипање врућом водом, ускраћивање хране, сна и сл.

Емоционално насиље – омаловажавање, етикетирање, игнорисање, вређање, уцењивање, називање, погрдним именима, оговарање, подсмевање, исмевање, неприхватање, изнуђивање, манипулисање, претња, застаривање, ограничавање кретања деце / ученика и сл.

Социјално насиље – одвајање детета / ученика од других на основу различитости, довођење у позицију неправедности и неједнакости, изолација, недружење, игнорисање, неприхватање и сл.

Сексуално насиље и злоупотреба се односи на укључивање деце у сексуалну активност коју она не схватају у потпуности, за коју нису развојно дорасла и чији је циљ да пружи уживање или задовољни потребе друге особе – ласцивно коментарисање, етикетирање, упућивање ласцивних порука, ширење прича, сексуални однос, додиривање, излагање погледу, коришћење деце/ученика за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Електронско насиље – поруке које садрже вређање, омаловажавање, претње, сексуално узнемиравање или искоришћавање – послате SMS-ом, MMS-ом, E-mail-ом, путем web site, четовањем, укључивањем у форуме.

Злоупотреба – поступци којима се деца/ ученици стављају у немоћан, неправедан и зависан положај у односу на неког појединца, групу или установу.

Занемаривање – нечињење поступака који су важни за развој детета, необезбеђивање услова потребних за развој, праћење развоја и напредовања детета (недолажење у школу на родитељске састанке).

"Нисмо ми лоша деца јер лоша деца не постоје. Постоји само лоша средина у којој одрастамо, лоши примери понашања које следимо, лош начин размишљања и реаговања... Научите нас да паметно размишљамо, правилно реагујемо и да се лепо понашамо. Бићемо вам неизмерно захвални."

КАКО ПОМОЋИ ДЕТЕТУ КОЈЕ СЕ ПОНАША НАСИЛНО?

Разговарајте са насилним дететом, разговарајте с његовим или њеним родитељима.

Побрините се за делотворне последице, које одговарају озбиљности дела које је дете учинило, његовој доби те степену развоја.

Телесно кажњавање није примерено јер носи поруку да је насиље одговор јачег — у овом случају родитеља, на одређену ситуацију.

Ускраћивање нечега што дете воли изгледа као примеренија последица за неприхватљиво понашање. Ипак и то као и **посрамљивање** (Срам те било за...) могу довести само до тога да дете буде сконцентрисано на то како се "лоше" с њим самим

поступа и да заборави оно што је довело до такве последице-казне. Следећи пут настојаће да сакрије оно што је учинило да би избегло казну.

Ставите детету јасно до знања да другу децу чини несретном, да **нећете толерисати** такву врсту понашања.

Не прихватајте објашњења како је "све то било у шапи".

Наведите дете да размисли о начину **како "поправити штету" и умањити бол** коју је некоме нанело својим понашањем.

Помозите му да се научи искрено **извинити**. То је процес који ће бити успешан тек кад дете схвати

целу ситуацију.

Помозите детету да пронађе решење, тј. начин да **се инцидент не понови**.

Подстакните дете да размисли о томе како поправити нанету штету и да о свом предлогу разговара с дететом које је повређено.

У овој фази насилно дете треба предано приступити поправљању штете, остварити своју одлуку да се другачије понаша и поново изградити однос с дететом које је повредило.

Дете које је било насилно успеће у томе ако му помогнете.

Радови Ученика

ПРАТИТЕ СВОЈЕ СНОВЕ

Теодора Радосављевић ученица 8-2

"Мој хоби је сликање", каже Теодора. "Још кад сам била мала била сам заинтересована за сликање. Свој таленат сам наследила од деде. Он ми је често помагао око цртања и показивао ми је разне технике цртања."

"Мислим да се из моје претходне реченице закључује ко је мој узор, МОЈ ДЕДА."

Имаш ли времена за још неки хоби?

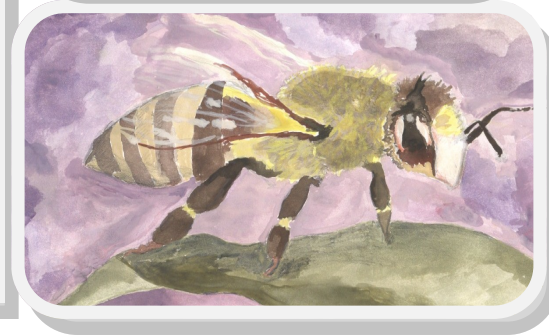
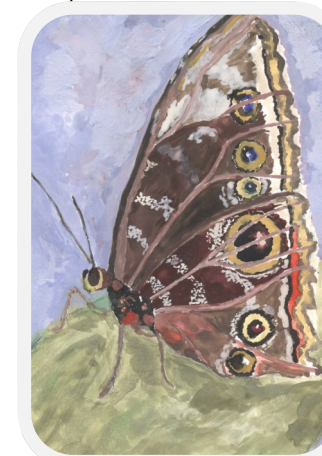
"Имам доста слободног времена, али га користим само за сликање."

Какви су твоји планови за будућност?

"Желим да postanем уметница!"

Шта поручујеш осталој деци?

"ПРАТИТЕ СВОЈЕ СНОВЕ!"

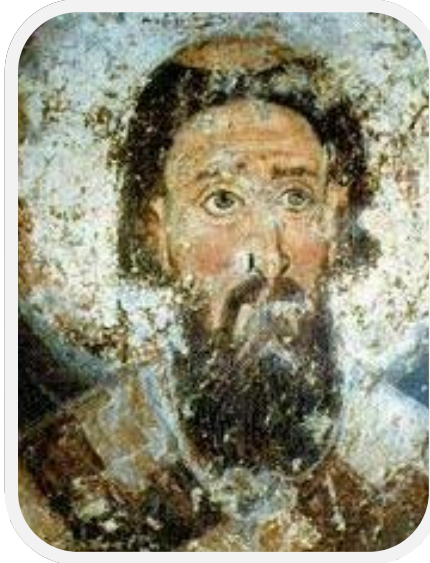
Свети Сава - живот и дело

Најмлађи син Стефана Немање, великог српског жупана, звао се Растко. Родио се 1169. године и још од детињства је показивао да је обдарен изванредним даровима. Кад му је било 15 година, отац му додели један крај у својој држави, где би се учио управљању; а кад му је било 17 година, родитељи су већ помишљали и да га жене, мада је он већ почео мислити како да се одвоји од света и оде у манастир, да се посвети Богу. Једном, кад су га родитељи позвали у двор, вероватно ради женидбе, дођу и неки калуђери из Свете Горе, а међу њима је био и један Рус. Растко се упозна с њим, распита се како се живи у Светој Гори, па кад је сазнао да је тамо управо онако како је он желео, договоре се да заједно иду у Свету Гору.

Растко замоли родитеље да га пусте у лов на јелене, па док је био у лову у планини, искраде се од друштва, и са духовником Светогорцем и неколико верних слугу оде у Атон. Изгубљеног Растка нигде нису могли наћи, те се коначно забринуте родитељи досете да је могао одбећи са

оним Светогорцем. Зато Немања отпреми једног војводу са неколико војника у Свету Гору да му врате сина, а у двору је за то време владала велика туга и жалост.

Војвода похита што брже може и преко Солуна дође у Свету Гору. Ту се стане распитивати за Растка и дозна да је он у манастиру светог Пантелејмона. Војвода пронађе Растка и рече му да ће га вратити оцу милом или силом, макар и везаног. Растко се учини као да се покорава војводиној наредби и задржа војводу до сутра, па да се онда сви врате. Увече Растко замоли игумана да за војводу и пратњу припреми добру вечеру, а после вечере одоше у цркву на бдење. Богослужење је било дуго, војвода и пратиоци уморни

од пута и мало припити од вина, те задремаше у цркви. Растко се лагано искраде са једним духовником, оде на високу манастирску кулу, где га тај духовник постриже и обуче у калуђерско одело.

молитви док не огреје сунце. Ишао је лако одевен и бос и зими и лети, а од таквог ходања кожа на табанима му је тако одебљала да је могао ићи по најоштријем камењу. Сава је постао углед свим калуђерима и испосницима светогорским.

После неколико година и Савин отац, Стефан Немања, закалуђери се у Студеници и дође своме сину у Свету Гору.

Хиландар

Кад се бдење заврши и Срби виде да нема Растка, опасно се наљуते на игумана и калуђере и ко зна шта би било да Растко са куле не викну на војводу да се остави кавге, јер је он ту и сутра ће се видети. Срби се смире и поставе стражу око куле.

Сутрадан зовне Растко војводу и пратњу и покаже им се са куле у калуђерском оделу. Кад га видеше закалуђерена, војвода и његова пратња бризнуше у плач. Но Растко их утеши, рекавши им да је то воља Божја и спусти им са куле своје световно одело и одстрижене власи да однесу родитељима и увере их да је он већ духовник, а уз то им преда и својеручно писмо за родитеље. Војвода се са пратњом врати у Србију. Није дуго прошло, а по Светој Гори се рапчује да је син српског владара дошао да живи међу испосницима, а свако је желео да га види. Растко је ступањем у монашки ред добио име Сава. Протат свих светогорских монаха, сазнавши ко је и чији је Сава, премести га у највећи манастир Ватопед, где је Сава произведен у јеромонаха.

Родитељи пак Савини, дознавши шта је

До тада у Светој Гори није било српског манастира. Стефан Немања, који је у монаштву добио име Симеон, пропукује са својим сином сву Свету Гору, делећи милостињу манастирима и испосницима, и том приликом нађе једно згодно место где је био један порушени манастир и измоли од грчког цара одобрење да може манастир основати. Цар им поклати земаљу и изда хрисовуљу којом њихову задужбину оглашава као манастир првог реда - царску задужбину - у наслеђе њиховим потомцима, и још им придода и један свој манастир, Жиг. Тако Сава са својим оцем, а уз помоћ тадашњег српског жупана Стевана Првовенчаног, подиже Хиландар, ограда га тврдим градом и у граду подиже кулу као царски дом и многе ћелије. Ту се Сава и Симеон настанеше, живеше и Богу молише.

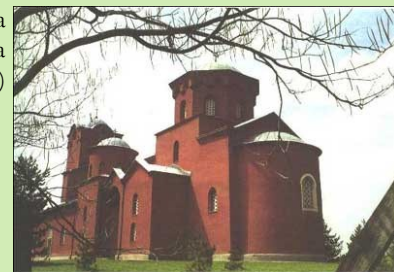

Типик светог Саве

У то време у Србији се десиле озбиљне догађаји. Вукан је устао на свога брата Стевана Првовенчаног, отео му престо, а земаља је због рата и пустошења опустела, те завладала велика глад. Стеван посла писмо Сави у Свету Гору, и замоли га да похита и дође у Србију, и донесе тело очево, не би ли над мртвим очевим телом измирио браћу. Сава пожурити те крене у Србију и понесе очево тело, које је потом сахрањено у Студеници. Сави пође за руком да измири браћу, и Стеван у знак измирења, почне зидају цркву Жичу. За то време Сава је већ био постао архимандрит. Сава је мислио да се одмах врати у Свету Гору, али га догађаји задржаше, те се прилично задржа у Србији. У то време, нападе на српске земље бугарски властелин Стрез и Сава оде нападачу да га наговори да одустане од рата. Стрез није хтео ни да чује те му Сава напоследку рече: "И ми имамо коња и јунака, а Бог ће видети ко је крив: ми или ти". Те

При повратку у Србију, Сава, сада као архиепископ, сврати опет у Свету Гору, још једном обиђе све манастире, у сваком служећи, и производећи достојна лица за свештенике и ђаконе. Растајући се са тугом од своје омиљене Свете Горе, он са собом поведе неколико својих најбољих ученика, да их посвети за епископе. Дошавши у Србију, Сава, у договору са Стеваном и властелом, подели Србију на дванаест епархија и установи епископског столице, а за архиепископију одреди Жичу. У свим овим епархијама постави епископе, за протопопијате протопопе; препише свима законске књиге и упутити их како да заведе ред. У овим црквеним реформама, Сава је забранио приношење крвних жртава у цркви и светковине пред црквом, те свечаре упутити у домове, створивши тако основу за прослављање Крсног имена или Крсне славе. Кад је увео ред, Сава уочи Спасовдана, 1220. године, тронеше Жичу и свог брата, дотле великог жупана краљевском круном. Тако Стеван поста први краљ у "канонску визитацију" по целој држави и свуда је обраћао у православље. угарски краљ Андрија, са великом војском. Сава оде му рече: "Кад си светитељ, учини какво чудо, па ћу помоћи Богу, те усред најжешће летње врућине паде настрада; и краљ видевши то чудо, врати се натраг.

Свети Сава је умро 12. јануара, и у црквеним књигама тога дана се бележи и спомиње, али се спомен његов чини 14. јануара по старом календару - 27. јануара по новом. Неки мисле да је то стога што је протекло два дана од смрти његове док је глас о смрти стигао у Србију, и да је спомен његов почео да се обавља сваке године оног дана када је глас стигао. Други опет мисле да је свети Сава сахрањен 14. јануара и да му се зато у тај дан чини спомен. Трећи сматрају да је Сава умро у суботу 12. јануара 1236. године, а српска га црква слави 14. јануара зато што, по црквеном уставу, ни један светац не би могао имати самосталне службе у попразништву недељу дана од Богојављења. Да не би оснивач српске православне цркве остао без самосталне службе, српско свештенство је одавно преместило празновање његове успомене од 12. на 14. јануар, то јест првог дана у који, по Богојављењу, може бити самосталне службе. Светог Саву славе и други православни народи, Руси, Бугари, Грци...

Свака школа је у обавези да направи **Протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања** и да формира Тим за заштиту ученика од насиља. Наша школа је то и учинила. Чланове тима именовала је директор школе из редова наставничког кадра, стручне службе и ученика и Ученичког парламента. Тим је сачинио План активности и упознао све актере са програмом рада.

Полазећи од става да се **СВАКО НАСИЉЕ НАД УЧЕНИЦИМА МОЖЕ СТПРЕЧИТИ**, важно је да школа креира климу у којој се:

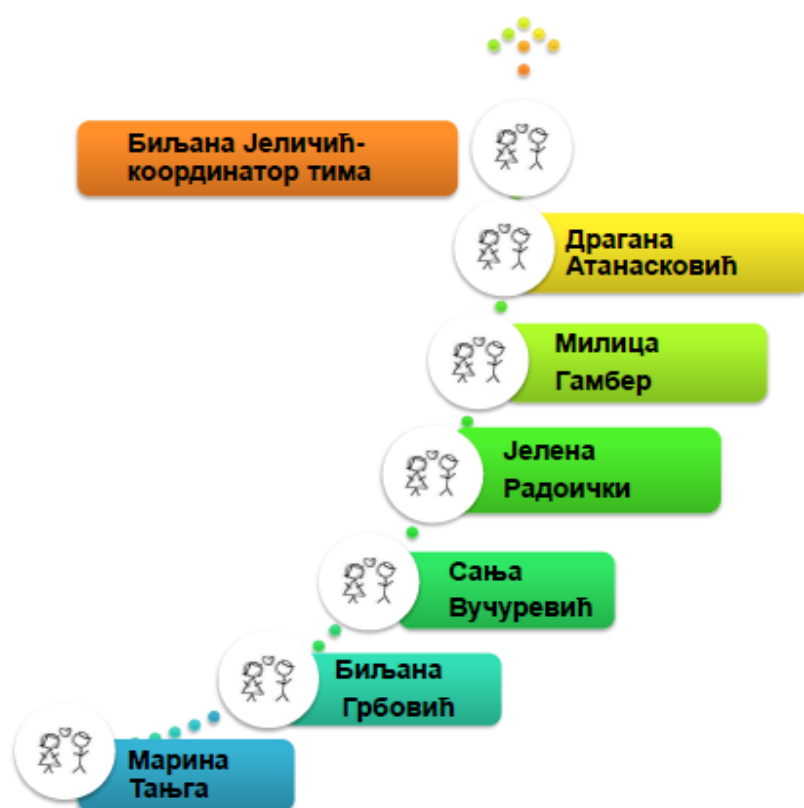
- учи, развија и негује култура понашања и уважавања личности;
- не толерише насиље;
- не ћути у вези са насиљем;
- развија одговорност свих;
- сви који имају сазнање о насиљу обавезују на поступање.

НАСИЉЕ је појам, који обухвата различите врсте и облике насилног понашања, злостављања, занемаривања, злоупотребе и искоришћавања. Насиље може бити у оквиру вршњачких односа, као и односа одрасли-деца, који укључују одговорност, поверење и моћ. Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства ученика.

Тим за заштиту деце/ученика од насиља позива све ученике, родитеље, запослене и друге заинтересоване да му се обрате уколико:

примете било који облик насиља, злостављања или занемаривања који се одвија над децом / ученицима који похађају нашу школу,

имају предлоге за превентивне активности којима би се подстакло креирање климе прихватања, толеранције и уважавања личности у нашој школи, односно климе неприхватања насиља, злостављања и занемаривања деце /ученика.

22.12.2011. у просторијама школе одржана је ТРИБИНА "НЕНАСИЛНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ"

На трибини је учествовало 20 родитеља.

ТИМ ЗА ШКОЛУ БЕЗ НАСИЉА

Кључ превенције насиља лежи у обликовању дечијих ставова, веровања и понашања пре него насиље постане њихова аутоматска реакција на љутњу која изгледа као сврсисходан и користан начин за решавање сукоба и постизање онога што желе.

Контакт са члановима Тима можете успоставити: **непосредно сваког радног дана од 8 -14 часова у просторијама школе, потписаним или анонимним писмом на адресу школе ОШ "Марија Трандафил", Паунова 14, Ветерник, са назнаком да је писмо за ТИМ за заштиту деце од насиља.**

КУТАК ПСИХОЛОГА ХИПЕРАКТИВНО ДЕТЕ

Дете које има АДХД је импулсивно, врло активно, не престаје да се врпољи и краће успева да задржи пажњу на нечему од већине деце његовог узраста. Пажња је изразито кратког трајања. Дете непрестано започиње и прекида још незавршену активност, да би започело и прекинуло следећу. Пажња је исто тако неселективна, што значи да су детету сви догађаји, присутни у истом моменту у околини, једнако важни (нпр. предавање учитеља и дешавања у дворишту школе). Реагује на све догађаје, сваком "поклони пажњу", што доводи до брзог замора. Паралелно с расипањем и слабљењем пажње, појачава се моторички

немир, што повратно узрокује још већи замор детета. Пажња, поред тога, изразито осцилира, и то током једног дана, од јутра до вечери, при чему је концентрација боља ујутру, а варира и по данима, па дете има "добре и лоше" дане.

Осим поремећаја пажње у понашању детета доминира немир, неустрашива потреба за активношћу и кретањем. Родитељи обично истичу да је дете од како је проходило непрекидно у покрету, трчи, пење се, не може да буде мирно чак и док једе. Дете

Хиперактивно дете често има мало пријатеља. Деца га избегавају јер не прихвата правила њихове игре. Његова импулсивност и наглост могу одбијати децу али и одрасле. Због тога се често догоди да одрасли такво дете не разумеју па му не пружају потребну помоћ и подршку.

Процењује се да 40% ове деце има тешкоће са учењем. У репавању школских задатака праве грешке због немара, брзине и необраћања пажње на детаље. Тешко им је да организују задатке и активности. Задаци им остају обично недовршени. Често одговарају и пре него што су чули цело питање. Губе ствари које су им потребне за решавање задатака. Слабо слушају учитеља, јер им одвлаче пажњу спољашње дражи, које другу децу не ометају. Хиперактивна деца имају проблематично понашање свуда, а посебно у школи и сличним местима где се од њих тражи да буду усредсређена и поштују правила.

Данас се многа деца описују као "хиперактивна" и чини се да је овај израз постао јако популаран. Међутим, веома је тешко утврдити да ли је дете само мало више активно, претерано активно због анксиозности или стреса или пати од АДХД. Ако сумњате да ваше дете има АДХД требате да се обратите стручњаку психологу или психијатру који ће проценити да ли је то у питању. Требате бити спремни да ако се обратите већем броју стручњака можда добијете више различитих мишљења јер је тешко поставити дијагнозу. Не постоје никакви тестови којима се може потврдити АДХД па се дијагноза поставља на основу мишљења о понашању детета.

Многи су родитељи склони да своје живахно, пуно енергије, у покрету, брбљиво, знатижељно дете назову хиперактивним. Међутим, овај поремећај је нешто друго.

нема ни трукне опреза, ничег се не боји, па се често дешава да се повреди. Због своје непредвидивости и импулсивности, дете долази у ситуацију да може и да угрози свој живот, па се родитељи труде да га стално имају на оку, што их исцрпљује. Хиперактивно дете често може да има поремећај спавања - спава кратко и испрекидано.

Симптоми АДХД*

Поремећај пажње

- не пази
- не може да се организује
- избегава дуготрајни напор
- губи ствари, "забораван"

Импулсивност

- превисока прича
- не може да сачека ред
- искритрен са одговорима
- прекида друге
- намеће се другима

Хиперактивност

- врпољи се
- напушта клупу
- трчи/пење се претерано
- увек спреман да крене
- много прича

*Хиперактивност са поремећајем пажње

Хиперактивном детету је тешко да стекне самопоштовање, што није кривица ни њега ни његових родитеља, јер је дете рођено различито. Дете обично има тешкоће са стицањем пријатеља, упада стално у неке невоље, а уз то се и одрасли из различитих разлога често љуте на њега, па њему није тешко да поверује да није нарочито добра ни способна особа. Некада и родитељи подстичу дететову негативну представу о самом себи, усредсређујући се на његово лоше понашање, а занемарују добре особине. Уместо тога треба помоћи детету да нађе у чему може да искористи висок ниво енергије.